

Ткач Леонід Олександрович

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця — доц. Шацька З. Я.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ

В останнє десятиліття цифрові технології здійснюють значний вплив на різні сектори економіки, і агропромисловий сектор не є винятком. Однією з інноваційних технологій, що має потенціал докорінно змінити агропромисловий сектор, є блокчейн. Ця технологія дозволяє забезпечити прозорість, незмінність даних та автоматизацію багатьох процесів. У контексті України, де агропромисловий сектор є одним з ключових для економіки, впровадження блокчейн-рішень може суттєво підвищити ефективність, зменшити рівень шахрайства та оптимізувати ланцюги постачання.

Передумови для впровадження блокчейн-технології в агропромисловий сектор України формуються під впливом кількох важливих чинників. По-перше, цифрова трансформація аграрних відносин стає неминучою у зв'язку зі зростанням обсягів сільськогосподарського виробництва та необхідністю забезпечення прозорості всіх етапів виробничого процесу. Традиційні методи обліку та відстеження продукції часто є неефективними, що призводить до втрат, шахрайства та непорозумінь між учасниками ринку. Використання блокчейн дозволяє створити єдину базу даних, доступну всім зацікавленими сторонам, де інформація про походження, якість та переміщення сільськогосподарської продукції буде незмінною та доступною в режимі реального часу.

По-друге, розвиток інноваційного потенціалу агропромислового сектору України стимулюється глобальними тенденціями до автоматизації та впровадження новітніх технологій. Світова практика показує, що блокчейн дозволяє знижувати адміністративні витрати, підвищувати ефективність ланцюгів постачання та забезпечувати точне відстеження аграрної продукції. В Україні вже існують ініціативи щодо впровадження цифрових інструментів у сільське господарство, що створює сприятливий ґрунт для масштабного використання блокчейн-рішень. Крім того, залучення міжнародних інвесторів до агропромислового сектору може значно зрости за умов використання технологій, що забезпечують прозорість і відповідність міжнародним стандартам.

На законодавчому рівні створено певну базу для впровадження блокчейн-

технологій основою якої стало ухвалення Закону України «Про віртуальні активи», який визначає правовий статус цифрових активів та створює правові рамки для їх використання. Однак цей закон вимагає подальшого вдосконалення [3], оскільки він поки що не враховує специфіку застосування блокчейн у сільському господарстві. Необхідне додаткове нормативне регулювання смарт-контрактів, які можуть автоматизувати виконання умов угод між аграріями, постачальниками та трейдерами. Крім того, важливо адаптувати існуючі правила ведення бухгалтерського обліку та електронного документообігу під вимоги, що виникають при використанні блокчейн-технологій.

Впровадження блокчейн-технологій у агропромисловий сектор України супроводжується певними викликами. Одним із головних є економічна нестабільність, спричинена тривалими військовими діями [2] та макроекономічними чинниками, що ускладнює залучення інвестицій та створення необхідної інфраструктури. Іншим викликом є нестача кваліфікованих фахівців, здатних працювати з блокчейн-рішеннями та адаптувати їх до потреб агропромислового сектору.

Перспективи використання блокчейн-технологій в агропромисловому секторі України виглядають обнадійливо як з економічної, так і з суспільної точки зору. З економічної сторони блокчейн здатен значно знизити транзакційні витрати, оптимізувати логістичні процеси та підвищити конкурентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках. Суспільні вигоди полягають у підвищенні прозорості всього ланцюга постачання [1], зниженні ризиків шахрайства, створенню нових робочих місць та підвищенню рівня цифрової грамотності у сільській місцевості.

Таким чином, впровадження блокчейн-технологій у агропромисловому секторі України має значний потенціал для підвищення ефективності, прозорості та конкурентоспроможності галузі. Успішна реалізація цієї ініціативи потребує комплексного підходу, що включає вдосконалення законодавчої бази, розвиток цифрової інфраструктури та підготовку фахівців. При належній підтримці з боку держави та міжнародних партнерів, блокчейн може стати важливим інструментом модернізації та сталого розвитку агропромислового сектору країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мороз Т. О., Перспективи використання блокчейн-технології в аграрному секторі економіки. *Modern Economics*. 2019. № 17(2019). С. 153-157.

URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/17-2019/moroz.pdf>

2. Кузьменко Г. О, Телендій А. А. Вплив війни на аграрний сектор України: виклики та роль державного управління у відновленні галузі. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. С. 22-28. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/5_2024/6.pdf

3. Ткач Л. Стан впровадження блокчейн-технології в економіку України, враховуючи виклики сьогодення. *Економіка та суспільство*. 2024. №69. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-79>

Федоренко Олександр Сергійович

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Науковий керівник – д.е.н., проф. Олешко А. А.

КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ

Інтенсивний розвиток міжнародних економічних зв'язків проявляється в поглибленні міжнародного поділу праці, торговельних, науково-технічних, фінансово-економічних зв'язків, інтернаціоналізації та глобалізації праці, капіталу, інформації, інновацій, виробництва і його результатів. Посилюється відкритість національних економік, їхня взаємодія і зближення, розвиваються і зміцнюються регіональні міжнародні економічні структури тощо.

Сучасна світова економіка знаходиться у процесі переходу до постіндустріально-інформаційної економіки, яка по суті є економікою знань. Рух до економіки знань ґрунтується на трьох взаємопов'язаних основах – інформаційній, інтелектуальній, інноваційній, причому „інформаційна основа живить інтелектуальну, а інтелектуальна – інноваційну” [1].

Основними властивостями знання як виробничого ресурсу є:

- 1) суспільне благо, що визначається невідчуженістю, неможливістю виключення будь-кого із споживання;
- 2) відсутність обмежень на загальний обсяг знань;
- 3) нескінченність знань у процесі використання;
- 4) дифузія (поширення) знань підвищує їх цінність;
- 5) несуперництво у споживанні;
- 6) незворотність передачі знань;
- 7) позапросторовість;